

Відповідно до структури та змісту програми варіативного модуля "Технологія дизайну предметів інтер'єру" практичним результатом роботи учнів має бути виготовлений та оздоблений виріб і відповідна документація. Для розробки оригінальних виробів можна використовувати будь-яку доступну і безпечну технологію та поєднувати їх. Основним принципом тут є творчий підхід.

Навчальною програмою модуля передбачено ознайомлення учнів з основами художнього конструювання невеликих за розміром аксесуарів для інтер'єру. Особливістю модуля є розробка та виготовлення нескладних виробів, які гармоніюють з навколишнім оточенням і враховують стиль оформлення приміщення, меблів. У той же час аксесуари сприяють неповторності та оригінальності інтер'єру. До аксесуарів кімнати відносять рамки, декоративні панно, вази, сувеніри, підставки, полицьки.

На початку засвоєння модуля вчитель розкриває перед учнями теоретичний матеріал з основ художнього конструювання, принципів композиції, стилістики, який дасть їм змогу розпочати пошук потрібної інформації, визначитись із напрямком, за яким вони бажають працювати. Слід пам'ятати, що деякі матеріали для виконання проекту (від зразків, технології виготовлення і матеріалів для роботи до технік декорування) учні мають віднайти та скомпонувати самостійно і на цьому етапі основним завданням учителя є формування відповідних умінь і навичок для виконання цієї творчої навчально-пошукової роботи. При потребі можна використовувати матеріали сайту www.trudove.org.ua. Джерелом пошуку ідей та зразків слід вважати Інтернет, сучасні журнали, буклети і т.д.

Результатом діяльності учня є дизайн-проект з портфоліо та виготовленим виробом. Тематику творчих проектів учитель добирає з урахуванням часу, визначеного на вивчення матеріалу на уроках та самостійної роботи.

Для виготовлення можна використовувати залишковий матеріал (обрізки, шматки, тару), сучасні (ламіновані конструкційні матеріали, компакт-диски тощо) та класичні матеріали (деревина, металеві сплави). Оздоблення рекомендовано виконувати традиційними декоративними або сучасними техніками залежно від творчої задуми та обраного стилю. Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

На захист творчого проекту відводиться 1 година.

У результаті аналізу навчальних програм, власного досвіду з педагогічної практики вважаємо, що після вивчення інваріантної складової варіативні модулі слід обирати з урахуванням побажань учнів, матеріально-технічної бази навчальних шкільних майстерень, регіональних і національних особливостей виробничого середовища, фахової підготовленості вчителя. За необхідності можна виготовити прості пристосування, які дозволять виконувати всі етапи роботи якісніше та безпечніше. Це дасть можливість старшокласникам, незалежно від профілю навчання, оволодіти практичними технологіями, які викликають зацікавленість.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Технології. 10-11 класи. Навчальна програма. Рівень стандарту, академічний рівень. Варіативні модулі/ [авт. тексту А.І. Терещук (керівник проекту), Боринець Н.І., Сидоренко В.К., Дятленко С.М., Терещук Г.В., Ходзицька І. Ю.] – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2010. – 140 с.

Карпюк А.

Науковий керівник – доц. Борсук В. О.

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ КОНСТРУЮВАННЯ ТВОРЧО-ПОШУКОВИХ ЗАВДАНЬ З ЗМІСТОВОГО ВАРІАТИВНОГО МОДУЛЯ «ПРИРОДНЕ ЗЕМЛЕРОБСТВО»

Постановка проблеми. Вхідження України до Європейського освітнього і наукового простору вимагає зміни якості освіти, універсальності підготовки учнів та їх адаптованості до самостійної життєдіяльності, що можна досягнути шляхом удосконалення організації і методичного забезпечення навчального процесу. Крім того, у сучасному підході до організації навчального процесу вирішальне значення відіграє методика подачі навчальної інформації з використанням новітніх методичних підходів.

В умовах розбудови української держави гостро постає проблема реформування системи освіти. Триває процес розроблення та затвердження державних стандартів освіти,

впроваджуються новітні технології навчання, підвищуються вимоги до трудової підготовки учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Нові вимоги до підготовки випускників загальноосвітньої школи ставляться в Законах України «Про освіту». Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті, Державному стандарті базової і повної середньої освіти, Концепції профільного навчання в старшій школі, Концепції загальної середньої освіти [1].

Творчо-пошукова діяльність учнів спрямована на досягнення єдиної мети освіти – забезпечення інтелектуального, фізичного і соціального розвитку учнів. Проблема організації особистісно-орієнтованої проектно-технологічної діяльності безпосередньо пов'язана з підвищенням рівня та якості трудового навчання [4].

Мета статті. З огляду на вищесказане, ми вважаємо, що вибрана тема нашої статті є досить актуальною, а з точки зору практичної значимості містить елементи новизни і має, на нашу думку, всі шанси і право на впровадження у навчальний процес закладів освіти України. В своєму дослідженні ми зробили спробу розробити методичний хід уроку і методичне забезпечення з вивчення теми «Розробка технологічних карт вирощування культур».

Виклад основного матеріалу. Для вивчення учнями ЗОШ теми змістового модуля «Технологія механізованого обробітку ґрунту і розробка технологічних карт вирощування сільськогосподарських культур» ми рекомендуємо наступний методичний хід виконання творчо-пошукового завдання:

1. Ознайомитись з основними теоретичні положеннями, поняттями по даній темі в результаті чого учні повинні набути наступні теоретичні знання і практичні навички:

1.1. Які заходи обробітку ґрунту під сільськогосподарські культури включає основний (зяблевий) обробіток?

1.2. Які заходи обробітку ґрунту включає передпосівний обробіток під ярі сільськогосподарські культури?

1.3. Які заходи і роботи включає передпосівний обробіток під озимі сільськогосподарські культури?

1.4. Технологія і заходи по збиранню урожаю та первинній переробці сільськогосподарської продукції?

1.5. Вихідні дані і методика розробки технологічних карт вирощування сільськогосподарських культур.

Під механізованим обробітком ґрунту розуміють вплив робочих органів сільськогосподарських машин і знарядь з метою створення оптимальних умов росту розвитку сільськогосподарських культур, одержання планових стабільних урожайів з високою якістю продукції.

Технологія операції для здійснення механізованого обробітку ґрунту: обертання пласта; кришіння ґрунту; розпушення ґрунту;

Технологія операції для здійснення механізованого обробітку ґрунту: обертання пласта; кришіння ґрунту; розпушення ґрунту;

вирівнювання поверхні ґрунту; ущільнення ґрунту; заробка рослинних решток, добрив; залишення стерні на поверхні ґрунту - покращує тепловий режим, накопичення вологи, захищає ґрунт від вітрової ерозії.

Під заходом МОГ розуміють одноразовий вплив робочих органів і знарядь на ґрунт з метою створення оптимальних умов для росту і розвитку рослин.

Під системою МОГ розуміють сукупність послідовно виконуваних заходів МОГ в агротехнічно встановлені строки відповідно до особливостей вирощування культури. З метою покращення фізичних, хімічних біологічних властивостей ґрунту водного, повітряного, поживного режимів ґрунту, знищення шкідників, та захист ґрунту від ерозії.

Залежно від строків виконання морфо біологічних особливостей культури, виду вирощування продукції, розрізняють такі типи систем МОГ :

I. Система основного (зяблевого) механізованого обробітку ґрунту. Заходи якої виконані осінню і ґрунт залишений мерзнути і залежно від того як вирощуються культури поділяється на підтипи :

II. Система передпосівного обробітку ґрунту під озимі культури.

Основна мета системи створення оптимальних умов для рівномірного розподілу і заробки насіння озимих культур. Залежно від попередників після яких висівають озимі культури використовують різні підтипи цієї системи.

III. Передпосівний обробіток ґрунту на ярі культури.

Має ідентичну систему як і на озимі. Залежно від строків посіву поділяється на 2 підтипи: Передпосівний обробіток ґрунту під ярі ранні культури (ячмінь, горох та ін.

2. Передпосівний обробіток ґрунту під ярі пізні культури (картопля кукурудза та ін.).

IV. Система догляду за посівами.

Залежно від морфо-біологічних особливостей вирощування культур, способу їх посіву, посадки може включати наступні заходи : коткування посівів, яке проводиться у випадках недостатньої кількості вологи; до сходове боронування; після сходове боронування; міжрядне розпушення при посіві широкорядним способом; внесення добрив або підживлення; підгорання рослин; захист рослин від шкочинних організмів.

Технологічна карта – це документ, в якому визначаються технологія виробництва, технічні засоби, виробничий персонал і витрати на вирощування сільськогосподарських культур [2].

У технологічній карті в чіткій послідовності передбачені всі види робіт, починаючи з підготовки ґрунту і закінчуючи збиранням врожаю, визначені фізичний обсяг кожного виду робіт, склад агрегатів та їх обслуговуючий персонал, норми виробітку і кількість нормо-змін. Це дає змогу визначити потребу в тракторах, сільськогосподарських машинах і знаряддях та зіставити їх з наявністю на підприємстві

2. Наступний крок. Користуючись підручниками, довідниками та іншими джерелами інформації учні описують народногосподарське значення, морфологічні та біологічні особливості культури згідно отриманого творчо-пошукового завдання (табл. 3).

3. Описують структуру і зміст технологій вирощування даної культури, дають їм оцінку.

4. На основі аналізу та оцінки існуючих (раніше впроваджених) і сучасних передових технологій обирають оптимальний варіант технології вирощування культури у відповідності до конкретних ґрунтовокліматичних умов і розробляють операційну технологічну карту вирощування відповідної культури за схемою, поданою у таблиці 2. При цьому особливо ціниться творчий підхід до розробки технології вирощування культури, поєднання різних технологій, власні пропозиції щодо її покращення з врахуванням конкретних регіональних ґрунтовокліматичних умов сільськогосподарського підприємства на території якого знаходиться навчальний заклад [3].

Розробка методичної документації.

5. Завершується розробка творчо-пошукового індивідуального завдання висвітленням відповідних висновки і пропозиції щодо можливості реалізації проекту на практиці.

Таблиця 1

Зразок форми і змісту завдання проектно-пошукового завдання.

Завдання № __ для розробки технологічної картки вирощування ячменю

Площа, га	100
Попередники:	Озимі зернові
Природна зона	Лісостеп
Урожайність, ц/га:	
основна продукція	38
додаткова продукція	38
Норма внесення добрив:	
Гною, т/га	20
Мінеральних добрив, кг д.р. на 1 га	
- азотних	10
- фосфорних	10
- калійних	10

ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Таблиця 2

Зразок форми таблиці для розробки технологічної картки

Технологічна картка вирощування

Культура : _____ Попередники : _____
(назва культур) (назва культур)

Поле забур'янене _____ Зона : Лісостепова
(біологічні групи бур'янів)

Грунт : _____ Планова урожайність: _____ ц з 1га
(тип, підтип ґрунту)

Продовження таблиці 2

№ п/п	Назва заходу	Дата виконання (агротехнічна, календарна)	Глибина обробітку, см	Склад МТА	Мета заходу
1	2	3	4	5	6
I. Основний обробіток ґрунту.					
1					
II. Передпосівний обробіток ґрунту, посів.					
III. Догляд за посівами.					
IV. Збирання урожаю, первинна переробка продукції.					

Таблиця 3

Варіанти індивідуальних завдань

№ п.п.	Назва культур	Попередники	Поле забур'янене (біол. група)	Урожайність, ц з 1 га
1.	Озима пшениця	Конюшина	Зимуючі	60
2.	Озима пшениця	Вико-овес	Ярі ранні	66
3.	Озима пшениця	Рання картопля	Коренепаросткові	55
4.	Озима пшениця	Кукурудза на силос	Ярі пізні	64
5.	Озима пшениця	Горох	Ярі ранні	65
6.	Озиме жито	Люпин	Зимуючі	42
7.	Озимий ячмінь	Вико-овес	Кореневищні	55
8.	Озиме тритікале	Вико-овес	Зимуючі	65
9.	Вика на зерно	Картопля	Ярі пізні	28
10.	Люпин на зерно	Кормові буряки	Коренепаросткові	30
11.	Гречка	Цукрові буряки	Зимуючі, кореневищні	26
12.	Просо	Кукурудза	Ярі пізні	22
13.	Цукрові буряки	Озима пшениця	Озимі	650
14.	Кормові буряки	Озима пшениця	Зимуючі	780
15.	Кормова морква	Озима пшениця	Озимі, ярі пізні	420
16.	Бруква	Озима пшениця	Кореневищні	680
17.	Картопля	Озима пшениця	Озимі, ярі пізні	360
18.	Кукурудза на зерно	Озима пшениця	Зимуючі	85
19.	Кукурудза на корм	Цукрові буряки	Озимі, ярі пізні	650
20.	Люпин на силос і зелений корм	Озиме жито	Зимуючі, коренепаросткові	350
21.	Вико-вівсяна суміш	Картопля	Зимуючі, кореневищні	280

ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

22.	Ріпак на корм	Цукрові буряки	Зимуючі,	320
23.	Ріпак на зерно	Кукурудза	Ярі пізні	26
24.	Куузіку	Озиме жито	Зимуючі	850
25.	Конюшина на сінаж	Ячмінь + конюшина	Кореневищні	350

Примітка: Номер завдання відповідає порядковому номеру учня за списком класного журналу і виконується за схемою (таблиця 2).

Висновки. Ми вважаємо, що впровадження творчо-пошукових проектних завдань у навчальний процес загальноосвітніх навчальних закладів, індивідуальний підхід до їх розробки дасть можливість найбільш повно реалізувати творчий напрямок розвитку учнів та підготувати їх до реалій життя, реалізації конкретних виробничих завдань на практиці. Запровадження даної технології, як засвідчує апробація наших розробок під час проходження педагогічної практики, є дієвим засобом формування в учнів самостійності, виховання творчих особистостей. Традиційні методи навчання слід замінювати інноваційними, спрямовувати акценти в навчальній діяльності на інтелектуальний розвиток учнів за рахунок зменшення репродуктивної діяльності. В центрі навчального процесу повинен знаходитись учень, його пізнавальна творчо-пошукова діяльність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Борсук В. О. Активізація пізнавальної діяльності студентів при переході до модульно-рейтингової системи навчання. / В. О. Борсук, В. В. Понятишин – Наука і освіта “2005”: Сучасні методи викладання. Матеріали VIII Міжнар. наук. -практ. конф. – Дніпропетровськ, “Наука і освіта”, 2005. – с. 27
2. Технології та технологічні проекти вирощування основних сільськогосподарських культур: навч. посіб. / [О. Ф. Смаглій, О. А. Дереча, П. О. Рябчук та ін.]. – Житомир: Вид-во ДВНЗ Держ. агрокол. ун-т 2007. – 488 с.
3. Саблук П. Т. Технологічні карти та витрати на вирощування сільськогосподарських культур / За ред. Саблука П. Т., Мазоренка Д. І., Г. Є. Мазнева. – К.: ННЦ ІАЕ, 2004. – 402 с.
4. Трудове навчання. Творчі проекти учнів: навчально-методичний посібник / [за заг. Ред. Ю. О. Туранова]. - Тернопіль: Тайп, 2008. – 140 с.

Караївська С.

Науковий керівник – Ломницький Я. Т.

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ГУРТКОВИХ ЗАНЯТЬ З КИЛИМАРСТВА

Килимарство відоме з глибокої старовини як вид художніх ремесел, що існували ще в першому тисячолітті до нашої ери. З покоління в покоління разом з прийомами виготовлення килимів передавалися килимові композиції, що склалися віками, і малюнки стали результатом колективної творчості народних майстрів. У кожному районі старовинного виробництва килимів був свій улюблений тип килима, ті або інші особливості технології його виготовлення. Так, для українського килимоткацтва разом з геометричними візерунками в килимах характерний квітковий орнамент, що отримав поширення у безворсових і високоворсових виробках килимоткачів. Дагестанські килими славляться складними медальйонними композиціями, строгістю і ювелірною вивіреністю орнаменту і багатством колориту. У них можна бачити поєднання чисто геометричних візерунків із зооморфними і рослинними геометризваними формами.

Таким чином, килимарство можна розглядати як глибоке традиційне явище художньої культури, як складний і багатий по своїй образності вид орнаментальної творчості народу. Цю творчу основу килимового мистецтва покликані зберегти сучасні килимові промисли.

Заняття гуртка можна проводити в шкільній майстерні або в окремому приміщенні, достатніх по метражу; бажано, щоб приміщення складалося з двох кімнат: одна призначена для проведення занять гуртка (40-45 м²) і підсобного приміщення (10-12 м²) для зберігання технічних малюнків, інструменту, взірців виробів, сировини, матеріалів і т. п.

Робота в гуртку складається з теоретичних і практичних занять. Основою змісту теоретичних занять є вступні бесіди про зміст і завдання роботи гуртка, розкриття тем і завдань на найближчий період. На практичних заняттях діти вчать користуватися матеріалами, інструментами, отримують навички виготовлення килимових виробів.

Таблиця 1